

11a edició **MC**
LA MOSTRA
DE CINEBAIX

2-12 NOV 2017
Sant Feliu de Llobregat

**MOSTRA DE CINEMA
INTERNACIONAL
DEL BAIX LLOBREGAT**
www.mostra.cinebaix.cat

#mostracinebaix2017

Cinema i conflictes socials al sud de la Mediterrània i al Llevant

Mostra de CineBaix
@MOSTRACINEBAIX

Aquesta publicació dedicada a l'11a edició de la Mostra de CineBaix, la mostra de cinema internacional del Baix Llobregat, té la funció de complementar i ampliar tant l'oferta de pel·lícules com els debats i cinefòrums programats en aquesta edició.

El seu objectiu és, d'una banda, ampliar i contextualitzar els temes tractats a les pel·lícules programades, i, de l'altra, arribar allà on no hem pogut. És a dir, fer visibles alguns dels temes i conflictes més punyents que es donen als països del sud de la Mediterrània i al Llevant i dels quals no hem pogut programar pel·lícules per fer-los visibles i debatre'ls. Reportatges publicats a la DIRECTA sobre l'invisibilitzat conflicte bèl·lic a Líbia, la venda d'armes espanyoles al règim d'Erdogan o la guerra amb suport occidental de l'Àrabia Saudita contra el Iemen són els continguts d'aquesta segona part de la publicació.

Alhora, amb la voluntat de tractar també els reptes i les responsabilitats que ens pertoquen pel tipus de relacions que hem establert amb ells des dels pobles de l'altra riba del nord, ens plantejem què hem fet i què no hem fet davant d'aquests conflictes, quines responsabilitats hi tenim i què podríem fer per ajudar a solucionar-los.

Diferents moments de la Mostra de CineBaix en l'edició de l'any 2016 / **Arxiu**

El suplement té la funció d'ampliar els continguts dels debats i les pel·lícules

Promoció i protecció de la diversitat cultural i lingüística

Mostra de CineBaix @MOSTRACINEBAIX

La celebració de l'11a edició de la Mostra de CineBaix ens ha de servir per donar un nou impuls al propòsit iniciat en l'edició anterior d'abraçar un àmbit d'actuació comarcal i ampliar les propostes cinematogràfiques a un àmbit internacional.

La selecció de les pel·lícules que oferim no deixa de ser un recull de les propostes cinematogràfiques més actuals (seleccionades o premiades en festivals de renom) des del compromís fundacional de la Mostra i de l'Associació CineBaix, que és la promoció i la protecció de la diversitat cultural i lingüística.

Per això aquesta onzena edició, que celebrem del 2 al 12 de novembre, torna a ser un nou intent d'experimentació per aconseguir aquests objectius. Creiem que la tasca de la Mostra de CineBaix ha d'anar més enllà d'aquesta intensa trobada d'onze dies al mes novembre, que, de fet, considerem la festa major del cinema al Baix Llobregat. Vivim moments intensos per donar suport, no només a la creació cinematogràfica de les diverses cultures –molt sovint invisibles a les cartelleres dels cinemes–, sinó també de compromís amb les propostes de resolució dels conflictes –alguns molt violents– que succeeixen especialment al sud de la Mediterrània i al Llevant, però també dins del nostre país i al nostre entorn.

La Mostra de CineBaix té com un dels seus objectius originals apropar el cinema del sud de la Mediterrània i del Llevant al ventall de públic més ampli possible, per difondre i promocionar el cinema

d'aquests països i donar a conèixer una altra mirada d'aquestes societats, lluny dels tòpics, fòbies i estereotips als quals ens tenen habituats. I això partint del cinema com a eina per donar suport a un canvi social que fomenti la tolerància, el respecte, la cohesió social i la convivència, així com la lluita contra les desigualtats i la pobresa, dins d'una cultura de la pau que fomenti la lluita contra el racisme, la xenofòbia i el fonamentalisme.

És per això que en l'edició de la Mostra d'enguany, després que en l'anterior ens proposéssim un àmbit d'actuació comarcal i ampliar les propostes cinematogràfiques a un àmbit internacional, hem posat en marxa noves iniciatives amb la col·laboració d'altres festivals i entitats. La proposta és ampliar-la temporalment: una mostra de cinema, la Mostra de CineBaix, que estigui activa durant tot l'any. Això serà possible gràcies al treball en xarxa i en col·laboració amb diferents festivals tant de Catalunya com de la resta de l'Estat espanyol, amb l'objectiu de poder oferir la millor selecció cinematogràfica dels diferents àmbits geogràfics i culturals: Àsia, Amèrica Llatina i Àfrica.

Al llarg del 2018, i com a continuació de la Mostra que ara celebrem, programarem tres cicles de cinema: un cicle de cinema asiàtic al gener, un cicle de cinema llatinoamericà al març i un cicle de cinema africà al maig.

El cicle de cinema asiàtic serà possible gràcies a la col·laboració de Casa Àsia i s'emmarca dins el programa "Cinemes d'Àsia" que organitza aquesta entitat a la xarxa de municipis de la província de Barcelona amb el suport de la Diputació de Barcelona. El cicle de cinema

L'any 2018 se celebraran tres cicles de cinema: asiàtic, africà i llatinoamericà

africà s'organitzarà amb la col·laboració del Festival de Cinema Africà de Tarifa (FCAT).

Aquesta onzena edició mantenim les seccions habituals de la Mostra, si bé la secció de cinema llatinoamericà la incloem dins d'una secció d'àmbit internacional en la qual programem –com a introducció d'aquesta nova modalitat que estarà activa al llarg de l'any– pel·lícules africanes, asiàtiques, europees i llatinoamericanes; totes seleccionades i premiades en diferents festivals i que mostren la gran diversitat d'estils i temes dins d'una proposta més àmplia de resistència al model dominant de distribució cinematogràfica, que no ens deixa veure tota aquesta riquesa cultural.

Benvinguts a l'11a edició de la Mostra de CineBaix, mostra de cinema Internacional del Baix Llobregat!

PUBLICACIÓ EDITADA CONJUNTAMENT PER CINEBAIX I LA DIRECTA

11a edició
MC
LA MOSTRA
DE CINEBAIX

Cinebaix
www.cinebaix.com

C. Joan Batllori, 21
08980 Sant Feliu de Llobregat
936 661 859

La Directa
www.directa.cat

directa@directa.cat
FACEBOOK: La Directa - TWITTER: @La_Directa
C. Riego, 37, baixos. 08014 Barcelona
661 493 117 - 935 270 982

CORRECCIÓ:
Èlia Olivan
FOTOGRAFIA:
Victor Serrri
MAQUETACIÓ:
Roger Costa Puyal
EDICIÓ:
Jesús Rodríguez

PROGRAMA

CINEMA DEL SUD DE LA MEDITERRÀNIA I DEL LLEVANT

Demain dès l'aube / Ghodwa hay

Lotfi Achour [Tunísia · 2017 · 85 min]

ESTRENA A CATALUNYA

Història d'una amistat sorprenent i retrat d'un país fràgil perseguit pels seus fantasmes. A mig camí entre la pel·lícula d'investigació i el relat, explica com es creuen els destins de dues joves i un adolescent en la Tunísia de la postrevolució.

Duty / Wajib

Annamarie Jacir [Palestina | França | Alemanya | Colòmbia | Noruega | Dinamarca | Qatar | Emirats Àrabs Units · 2017 · 96 min]

ESTRENA A CATALUNYA

Abu Shadi, de 60 anys, viu a Natzaret, i és pare divorciat i professor d'escola. La seva filla està a punt de casar-se i Abu ha de viure sol fins que el seu fill, un arquitecte que viu a Roma des de fa molts anys, arribi per ajudar en la preparació del casament. La seva fràgil relació es veurà posada a prova.

Foreign body / Jassad Gharib

Raja Amari [França | Tunísia · 2017 · 92 min]

ESTRENA A CATALUNYA

Samia és una jove que arriba il·legalment a França al final de la revolució de Tunísia. Aclaparada per la possibilitat que el seu germà islamista, a qui va denunciar, descobreixi el seu parador, troba refugi primer a casa d'Imed, un conegut del seu poble, i després a casa de Christine, per a la qual treballa. Envoltada per ella i per un nou entorn, Samia veurà com la barreja de desig i por exacerba les tensions i dificulta el seu recorregut cap a la llibertat.

Investigating Paradise / Tahqiq fel djenna

Merzak Allouache [França · 2017 · 135 min]

ESTRENA A CATALUNYA

Nedjma, una jove periodista d'investigació d'un diari algerià, decideix fer alguna cosa davant la instrumentalització creixent del concepte de paradís en la propaganda extremista i les crides a la gihad que els predicadors salafistes de l'Orient Mitjà difonen a través d'internet. Comença a investigar el lloc que ocupa el paradís en la imaginació musulmana. Ajudada pel seu col·lega Mustapha, recorre Algèria a la recerca d'opinions diferents, des dels més joves fins als més ancians, homes i dones, intel·lectuals i gent del carrer.

Kindil el Bahr

Damien Ounouri [Algèria | Qatar | EUA · 2016 · 40 min]

ESTRENA A CATALUNYA

La jove mare Nfissa se'n va a la platja, on un grup de joves l'ataca i la linxa a l'aigua. Ningú més sembla haver estat testimoni de la seva desaparició. Poc després, a la mateixa platja, tots els banystes moren.

Rif 58-59: Rompiendo el silencio / Rif 58-59: Briser le silence

Tarik El Idrissi [Marroc · 2014 · 72 min]

ESTRENA A CATALUNYA

Del 1958 al 1959, els habitants de les províncies del Rif van sofrir una violenta repressió en resposta al seu aixecament contra la creació del nou estat marroquí. Als seus ulls, la política centralista del regne va destruir la seva estructura política, social i econòmica. La por instal·lada al Rif marroquí durant més de 50 anys ha creat un tabú real sobre el tema.

CINEMA INTERNACIONAL

CINEMA ASIÀTIC (EN COL·LABORACIÓ AMB CASA ÀSIA)

Coldness

Bahram i Bahman Haj Bol Loo Ark [Iran · 2015 · 87 min]

ESTRENA AL BAIX LLOBREGAT

Història d'una família que es veu obligada a canviar de casa per problemes econòmics. A més, el fill de vuit anys es pixa a l'escola a causa de l'estrès i s'amaga contínuament sota el xador de la seva mare, la qual decideix posar punt final a aquest hàbit. Però, a causa del seu fugitiu pare, el fill encara es troba amb més problemes.

Tajrish... An unfinished story

Pourya Azarbayjani [Iran · 2015 · 85 min]

ESTRENA AL BAIX LLOBREGAT

Soroor i Amir es van conèixer fa 20 anys. Des de llavors ella ha enviadat i ara és mare soltera d'un nen i ell s'ha casat. No obstant això, l'amistat s'ha mantingut durant tots aquests anys.

Zhol

Askar Uzabaev [Kazakhstan · 2014 · 94 min]

ESTRENA AL BAIX LLOBREGAT

És la història d'un noi corrent. Els seus amics i coneguts l'anomenen Spark. La seva vida, des del punt de vista dels altres, és diferent. Treballa en un mercat, amb uns ingressos molt baixos però suficients per a ell. En el seu temps lliure participa en combats no oficials de boxa. Tot i que és autodidacte, demostra tenir un gran talent.

CINEMA AFRICÀ (EN COL·LABORACIÓ AMB FCAT)

Félicité

Alain Gomis [Alemanya | Bèlgica | França | Líban | Senegal · 2017 · 123 min]

ESTRENA A CATALUNYA

Félicité canta en un club nocturn a Kinshasa, la capital de la República Democràtica del Congo. La seva vida canvia d'arrel quan el seu fill de catorze anys té un terrible accident de motocicleta. La seva obsessió: recaptar diners per a la cirurgia del seu fill. I en el seu camí es creua amb Tabu.

Il va pleuvoir sur Conakry

Cheick Fantamady Camara [Guinea | França · 2007 · 97 min]

ESTRENA A CATALUNYA

BB és un jove dibuixant guineà que és elegit per succeir el seu pare, el fervent imam de la ciutat de Conakry. Atret pels valors de la modernitat, declina l'oferta i es decideix pel desafiament de seguir el seu somni, fet que planteja un conflicte generacional davant les tradicions i la religió.

L'arbre sans fruit / The Fruitless Tree

Aïcha Macky [França | Níger · 2017 · 52 min]

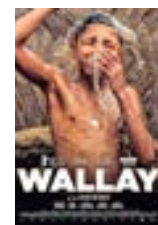

ESTRENA A CATALUNYA

Casada i sense fills, la realitzadora Aïcha Macky i el seu marit s'enfronten a una situació fora del comú a la seva societat. Però a Níger, com arreu, hi ha problemes d'infertilitat. A partir de la seva experiència personal i en un diàleg amb la seva mare morta en donar a llum, la directora explora amb delicadesa els patiments ocults de les dones alhora que trenca els tabús. L'espectador camina al costat d'Aïcha a Níger, una dona entre mares.

Wallay

Berni Goldblat [França | Burkina Faso · 2017 · 84 min]

ESTRENA A CATALUNYA

Ady té tretze anys i ja no fa cas al seu pare, que l'educa sol. El pare, al límit, decideix confiar-lo durant l'estiu al seu oncle Amadou. Ell i la seva família viuen a l'altra banda de la Mediterrània, a Burkina Faso. En aquest país, als tretze anys, els nens s'han de convertir en homes; però Ady, pensant que està de vacances, no ho veu així.

CINEMA LLATINOAMERICÀ

Alanis

Anahí Berneri [Argentina · 2017 · 82 min]

ESTRENA A CATALUNYA

Alanis és una treballadora sexual, mare d'un nen petit, que haurà de lluitar per fer-se un lloc en la societat.

Jericó, el infinito vuelo de los días

Catalina Mesa [França | Colòmbia · 2016 · 77 min]

ESTRENA AL BAIX LLOBREGAT

Calidoscòpic de retrats íntims de dones del poble de Jericó, Colòmbia. A través d'un itinerari sensible i musical tenen lloc les trobades i les xerrades entre dones, d'edats i condicions socials diferents. D'una en una es van revelant les seves històries de vida, els seus espais interiors, el seu sentit de l'humor i la seva saviesa. Facetes profundes i autèntiques de l'esperit femení que celebren i preserven el patrimoni immaterial colombià.

Los nadie

Juan Sebastián Mesa [Colòmbia · 2016 · 84 min]

ESTRENA A CATALUNYA I A ESPANYA

Amors, odís, promeses trencades i cinc germans de carrer que es coneixen enmig d'una ciutat hostil. Els ningú, joves units per les ànsies de viatjar, troben en l'art de carrer i la música, el lloc on refugiar-se i una oportunitat per a escapar.

CINEMA EUROPEU

Happy End

Michael Haneke [Àustria · 2017 · 110 min]

ESTRENA A CATALUNYA

La pel·lícula gira al voltant d'una família burgesa i el drama dels refugiats. La família posseeix una empresa a Calais, al costat dels campaments on viuen milers de refugiats.

In the Fade / Aus dem Nichts

Fatih Akin [Alemanya | França · 2017 · 100 min]

ESTRENA A CATALUNYA I A ESPANYA

La vida de Katja s'enfonsa quan el seu marit i el seu fill moren en un atemptat amb bomba. Després del duel i la injustícia, arribarà el temps de la venjança.

La villa / La casa junto al mar

Robert Guédiguian [França · 2017 · 107 min]

ESTRENA A CATALUNYA
En una petita cala prop de Marse-lla, en ple hivern, Angèle, Joseph i Armand tornen a casa del seu ancià pare. Angèle és actriu i viu a París, i Joseph acaba d'enamorar-se d'una noia molt més jove. Armand és l'únic que es va quedar a Marsella per por- tar el petit restaurant que regentava el seu pare. És el moment de descobrir què ha quedat dels ideals que els va transmetre el seu progenitor, del món fraternal que va construir en aquest lloc màgic al voltant d'un restaurant per a obrers. Però l'arribada d'una pastera a una cala veïna canviarà les seves reflexions...

DES DE L'ALTRA RIBA

Arrels de resistència

La Recolectiva [Espanya · 2017 · 60 min]

Les oliveres són els garants de la vida i la història de les poblacions en terres palestines des de fa milers d'anys. Des de la creació el 1948 de l'estat d'Israel al territori de la Palestina històrica, arbres i habitants s'enfronten a l'arrencada de les seves arrels, la destrucció de les se- ves vides i l'alienació de la seva cultura.

Arrhash / Veneno

Javier Rada, Tarik El Idrissi [Espanya · 2009 · 44 min]

ESTRENA A CATALUNYA
Aquest documental recupera l'obli- dada història de com l'exèrcit espan- yol va llançar gas mostassa sobre la població civil a la guerra del Rif.

Chouf

Karim Dridi [França · 2016 · 108 min]

ESTRENA A CATALUNYA
Chouf vol dir 'mira' en àrab. Així s'ano- mena als sentinelles de les xarxes de tràfic de droga de Marsella. Sofiane té 24 anys i és un estudiant brillant. Des- prés de l'assassinat del seu germà, un capítol local s'incorpora a l'activitat del seu barri. Decidit a trobar els assassins,

Sofiane està disposat a fer el que sigui necessari. Abando- na la seva família, deixa els seus estudis i ascendeix ràpi- dament. La violència a la qual ha d'enfrontar-se el supera, i la realitat que va descobrint l'obliga a prendre decisions.

Khamsa

Marc Almodóvar [Espanya · 2015 · 50 min]

ESTRENA AL BAIX LLOBREGAT
Un viatge per les inquietuds i els somnis de cinc persones unides per una genera- ció i les aigües de la Mediterrània, però separades per horitzons i entorns llun- yans. Cinc joves, cinc poblacions medi- terrànies, cinc històries. Hiba, Hakeem, Seif, Nina i Ayoub. Beirut, Alexandria, Djerba, Timezrit i Casablanca. A través de la seva veu i gravat amb els seus ulls, recorrem els universos d'aquests cinc protagonistes.

La mejor receta / Dough

John Goldschmidt [Regne Unit | Hongria · 2016 · 94 min]

ESTRENA A CATALUNYA I A ESPANYA
Nata Dayan és un vell jueu propietari d'un forn de Londres. Com que ne- cessita més ajuda a la feina, Dayan decideix contractar Ayyash, un ado- lescent musulmà que es convertirà en el seu aprenent. Accidentalment, a Ayyash li cau marihuana a la massa del pa, fet que propi- cia un ascens increïble en les vendes.

EN CURT (METRATGE)

Ailleurs

Othman Naciri [Marroc · 2016 · 17 min]

ESTRENA A CATALUNYA

Després de perdre la seva família, Salem, un vell nò- mada i exmilitant del Polisari- rio, decideix deixar Tindouf i anar a morir a l'Aaiun, la terra on va créixer i que no ha trepitjat en 40 anys. De camí, es creua amb un sene- galès indocumentat que intenta reunir-se amb la seva família a Casablanca. Sense jutjar-se, els dos homes comparteixen sentiments, pors, esperances i dubtes. En aquesta terra de ningú neix una estranya amistat entre dos passatgers del vent, cadascun amb una idea del Marroc al cap, de vegades imaginari, d'altres nos- tàlgic, màgic, cruel i oníric, fora del temps.

At the syrian border

Jordi Oriola Folch [Catalunya · 2017 · 18 min]

ESTRENA AL BAIX LLOBREGAT

El David té un negoci basat en el transport. L'Ahmed ha arribat a Barcelona fugint de la guerra de Síria. Aviat l'Ahmed necessitarà emprendre accions per refer la seva vida a Europa. Els seus ca- mins, d'alguna manera, tindran un punt de contacte amb un des- enllaç inesperat.

La laine sur le dos

Lofti Achour [Tunísia | França · 2016 · 15 min]

ESTRENA A CATALUNYA

Mentre condueix per una desèrtica carretera tunisia- na, un home i el seu nét són detinguts per la policia. Per poder seguir el seu camí, hauran d'acceptar un estrany acord.

Puedo

Mohammad Al-Azza [Palestina · 2016 · 18 min]

ESTRENA A CATALUNYA I A ESPANYA

Echlas Alazza és una dona refugia- da, palestina i amb diversitat func- cional. El documental tracta sobre la seva vida i sobre com ha acon- seguit adoptar i celebrar aquestes identitats i fer front als obstacles, a la recerca de la independència.

Tenemos un sueño: vivir seguras

Mohammad Al-Azza [Palestina · 2016 · 12 min]

ESTRENA A CATALUNYA I A ESPANYA

Aquest curt documental mostra la vida diària al camp de refu- giats d'Aida a través de la mirada de Shahed, una nena palestina d'onze anys.

RECULL DE L'ANY

Hotel Cambridge

Eliane Caffé [Brasil | França | Espanya · 2016 · 100 min]

Una pel·lícula que ens mostra l'atípica situació del moviment brasiler dels sensesostre i els refugiats que ocupen un edifi- ci abandonat al centre de Sao Paulo. La tensió diària provoca- da per l'amenaça de desnona- ment revela els drames, les alegries i els diferents punts de vista dels ocupes.

La mujer del animal

Víctor Gaviria [Colòmbia · 2016 · 120 min]

Amparo fuig, per por del seu pare, de l'internat de monges on l'acollien. Arriba a un barri marginat de Medellín per viure amb la seva germana. Quan el seu cunyat la introdueix en la famí- lia, el cosí Libardo, l'*Animal*, s'enamo- ra d'ella i la rapta en un ritu matrimo- nial amb la família com a testimoni. Forçada a convertir-se en la dona de l'*Animal*, Amparo té una nena a qui intentarà salvar.

Las hijas de Abril

Michel Franco [Mèxic · 2017 · 103 min]
Valeria té disset anys i està embaras- sada. Viu a Puerto Vallarta amb Clara, la seva mitja germana. Valeria no ha volgut que Abril –la mare, absent des de fa molt de temps– s'assabenti de l'embaràs. Però Clara, davant la pres- sió econòmica i les responsabilitats que implica tenir un bebè a casa, decideix cridar-lo. Abril arriba amb la disposició d'ajudar les seves filles, però aviat comprendrem per què Valeria preferia mantenir-la lluny.

Una mujer fantástica

Sebastián Lelio [Xile | Alemanya | Es- panya | Estats Units · 2017 · 104 min]
Marina, una jove cambrera aspirant a cantant, i Orlando, vint anys més gran, planegen un futur junts. Després d'una nit de festa, Marina el porta a urgèn- cies, però ell mor en arribar a l'hospita- l. Llavors ella ha d'afrontar les sospi- tes per la seva mort. La seva condició de dona transsexual suposa per a la família d'Orlando una completa aberració. Ella haurà de lluitar per convertir-se en el que és: una dona forta, passional... fantàstica.

LA MOSTRA EDUCA

Azur & Asmar

Michel Ocelot [França | Bèlgica | Itàlia | Espanya · 2006 · 92 min]
Dos nens són criats a França com a germans. Un és ric i l'altre és fill de la dida de la família. La vida els separa bruscament però es retrobaran quan Azur decideixi anar a la recerca de la Fada dels Djins. És una faula sobre la tolerància de Michel Ocelot, director de *Kirikú* i *la bruixa*.

La bicicleta verde / Wadjda

Haifaa Al Mansour [Aràbia Saudita | Holanda | Alemanya | Jordània | Emirats Àrabs Units | Estats Units · 2012 · 98 min]
Wadjda té deu anys i viu en una so- cietat tan tradicional que certes coses com anar amb bicicleta li estan total- ment prohibides. Malgrat tot, és una nena divertida i emprenedora que vo- reja sempre el límit entre el que està permès i el que està prohibit. Wadjda desitja tenir una bi- cicleta per poder competir amb el seu amic Abdullah en una cursa, però la seva mare no li ho permet perquè les bicicletes són un perill per a la dignitat d'una noia.

La fuente de las mujeres

Radu Mihaileanu [Bèlgica · 2011 · 136 min]
En un petit poble del Pròxim Orient, la tradició exigeix que les dones vagin a buscar aigua sota un sol ardent, a la font que neix a la part alta d'una mun- tanya. Leila, una jove casada, proposa una vaga de sexe a les altres dones: no mantindran relacions sexuals fins que els homes col·laborin amb elles en el transport de l'aigua.

El Rif, un conflicte que ve de lluny

Sis claus per entendre les protestes en aquesta regió del Marroc, sostingudes des de fa gairebé un any malgrat la repressió

Joan Ribas | @JRIBASSEBASTIAN
TÀNGER

El silenci mediàtic al voltant de la situació a la regió marroquina del Rif es va trencar amb la mort del venedor ambulant de peix Mohsin Fikri el 28 d'octubre de 2016, a Al-Hoceima, aixafat per un camió d'escombraries quan intentava recuperar la mercaderia que un policia marroquí li havia confiscat. Seguint el patró d'altres països de la regió, l'episodi d'abús de poder va ser el detonant d'una protesta espontània que es va estructurar entorn de l'autònom Moviment Popular Rifeny (MPR). I seguint el mateix patró, el clam de justícia va donar pas a protestes massives per reclamar millores econòmiques, polítiques socials i culturals. Gairebé un any després les protestes continuen i ja hi ha més de 200 detencions i dues morts. Però el relat ve de molt més enllà. La relació entre la població rifenya i l'estat marroquí mai no ha estat senzilla.

LA 'JABALIYA'

Per entendre'n les causes d'arrel geogràfica, cal començar mirant el mapa. El Rif ocupa una franja muntanyosa que es dibuixa en paral·lel al litoral mediterrani del nord del Marroc. Es tracta de terres agrestes -la *jabaliya*-, esquitxades per algunes valls on la població havia viscut tradicionalment de la ramaderia transhumant, organitzada socialment en estructures tribals, que mantenien una forta autonomia respecte al governant de les terres baixes i fèrtils del sud, el sultà de Fès. Omar Lemallam, de l'associació Mémoire du Rif, comenta que la relació entre les famílies governants al Rif i els sultans intercalava etapes de "ruptura, cooperació i conflicte".

FET DIFERENCIAL

L'any 1904, en l'apogeu de l'expansió colonial europea, França i l'Estat espanyol establiren zones d'influència al territori de l'actual Marroc. El fet colonial diferencial -espanyol, a les parts perifèriques, i francès, al centre- és el segon element fonamental per entendre no només la revolta actual a Al-Hoceima, sinó també el conflicte al Sàhara Occidental.

Amb el descobriment de jaciments de ferro a les muntanyes properes a Melilla i davant la necessitat de refer el seu prestigi i orgull imperial, l'Estat espanyol es va atribuir la zona del Rif, on des del començament es trobava amb l'hostilitat de les tribus locals. Cinc anys després d'haver-s'hi establert, el govern espanyol va empantanar-se en una guerra colonial contra les tribus rifenyes que es perllongà divuit anys, bàsicament per protegir els interessos de la Companyia Espanyola de Mines del Rif, controlada per les famílies Güell, les branques del marquès de Comillas i del comte de Romanones. Durant la Primera Guerra Mundial, l'explotació minera s'intensificà, juntament amb els abusos del govern colonial, fins al juliol de 1921. El líder rifenya Abd El-Krim catalitzà el descontentament de les tribus i infligí una gran derrota a l'exèrcit colonial, la qual es coneix com a *desastre d'Annual*, que deixà més de 3.000 baixes entre els reservistes espanyols.

ESTAT RIFENY, TOT I QUE EFÍMER

Dos anys després, mentre l'exèrcit espanyol començava a usar armes químiques contra la població civil de la regió de manera generalitzada, Abd El-Krim pro-

clamà la República del Rif, amb una assemblea amb representants de 41 tribus i un govern amb ministeris. Sense reconèixer, per tant, l'autoritat del sultà, es declarà sobirana i va tractar d'establir infructuosament relacions bilaterals amb altres països en el marc de la jove Societat de Nacions. La República del Rif va existir fins al 1927, quan va ser esclafada per la intervenció militar conjunta hispanofrancesa i davant la manca de reconeixement internacional. L'existència d'una experiència estatal rifenya -prèvia a l'estat marroquí-, si bé efímera, és un tercer element que cal destacar.

El setembre de 1955, a la ciutat francesa d'Aix-les-Bains, es van iniciar les converses entre França i representants de l'Istiqlal -partit nacionalista marroquí creat el 1943- per negociar la independència del Marroc, que es materialitzà el 2 de març de 1956. La cessió dels territoris que ocupava l'Estat espanyol es produiria gradualment i a través d'acords i pressions no exemptes de conflicte, com la guerra d'Ifni de 1957. Un cop assolida la independència, però, va començar la lluita pel poder entre les diferents faccions de l'Istiqlal i altres actors polítics, especialment la institució monàrquica, que havia actuat de ciment identitari davant el colonialisme francès.

NOU COLONIALISME

El Rif va ser abandonat finalment per l'exèrcit espanyol l'any 1958, i ràpidament les tropes marroquines controlades pels nacionalistes van ocupar el territori. Fent ús de les paraules del periodista Labib Fahmi, podríem identificar un quart element que ens ajuda a entendre la situació actual a Al-Hoceima: "L'arribada de l'Istiqlal al Rif va ser percebuda com un nou colonialisme, ja que la nova administració era aliena als rifenys, afrancesada i composta per gent del sud que venia a ocupar càrrecs de govern al Rif." La població local va iniciar un moviment de protesta, amb reivindicacions de caràcter social, econòmic i cultural que va ser durament reprimat, i que va empènyer moltes rifenyes a les muntanyes

L'Estat espanyol es va atribuir la zona del Rif, on va trobar l'hostilitat de les tribus locals

per unir-se a la resistència armada entre 1958 i 1959. L'espiral de violència d'aquell bienni va comportar assassinats, execucions, violacions i empresonaments, en xifres que l'Estat marroquí no ha fet públiques encara avui. Com afirma l'historiador Abdesslam Bouteyeb, del Centre de la Memòria Comuna per la Democràcia i la Pau, "al Rif hi ha molta memòria i poca història, atesa la manca de documentació i de fonts documentals".

AMBIVALÈNCIA MONÀRQUICA

El poble rifenya va denunciar la situació al monarca Mohamed V. La monarquia, i especialment el príncep hereu Molay Hassan -que esdevindria Hassan II el 1961-, va sa-

ber jugar hàbilment a dues bandes, recolzant l'ofensiva de l'exèrcit contra la rebel·lió i mantenint oberta una línia de mediació i diàleg amb el poble sol·levat. Segons l'historiador Bernabé López, "la creació del partit del Moviment Popular Rifeny forma part d'un moviment de palau per oposar-se a l'Istiqlal, tractant d'integrar els elements berbers i connectant amb els elements que havien integrat l'exèrcit d'alliberament en els moments finals de la lluita per la independència". Així doncs, el cinquè element és el paper ambivalent de la monarquia, que a través de la instrumentalització del conflicte al Rif cercava erosionar el poder de l'Istiqlal i consolidar la seva posició mentre en altres països àrabs, com Tunísia o l'Iraq, es proclamaven repúbliques.

ABANDÓ ESTATAL

El sisè element, el més immediat, és l'abandonament de la província d'Al-Hoceima per part de l'Estat durant les darreres dècades. En comparació a altres regions del Marroc, les inversions de l'Estat per promoure el desenvolupament industrial, les infraestructures i la diversificació econòmica han estat molt reduïdes. A la província tampoc hi ha centres d'estudis universitaris ni polítiques actives d'ocupació. Sense sortides professionals, al jovent només els resta l'emigració, o bé cap a zones més dinàmiques del Marroc -Tànger, Tetuan, Casablanca, Rabat- o bé cap a Europa.

Com destaca el periodista Youssef Oulay, "la corrupció generalitzada és una altra de les xacres que suporta la població rifenya: ha de pagar per anar a l'hospital, per creuar un control policial, per tramitar un

Imatge del *desastre d'Annual* de l'any 1927

document a l'administració...". També en l'àmbit de la salut hi ha un dèficit de maquinària per diagnosticar i tractar els casos de càncer, que a la zona d'Al-Hoceima tripliquen gairebé la mitjana del Marroc a causa de l'ús d'armes químiques per part de l'exèrcit espanyol durant la guerra colonial entre 1923 i 1927.

A Al-Hoceima s'han desplegat 25.000 efectius policials

També han contribuït al malestar un seguit d'es-càndols judicials no aclarits, com la mort de cinc joves calcinats a l'interior d'una sucursal bancària l'any 2011 a Al-Hoceima o la investigació oberta pels residus importats d'Itàlia i abocats sense control. Casos que encara no s'han aclarit i sobre els quals les autoritats han mostrat desídia per investigar.

Mentrestant, Rabat afegeix llenya al foc. Les protestes es van ampliar com a reacció a un comunicat emès per sis partits de la coalició de govern marroquina a finals del maig de 2017 en què acusaven l'MPR de subversiu, de manipular el descontentament de la població,

de promoure idees separatistes i de voler perjudicar la integritat territorial del regne alauita instigat per "elements exteriors" sense especificar.

El periodista Youssef Oulay destaca, però, que "en les protestes no hi ha demandes de tipus identitari, encara que a vegades s'hi vegin retrats d'Abd El Krim i banderes de la República Rifenya (1921-1927), sinó un seguit de demandes de tipus socioeconòmic com ara universitats, hospitals, polítiques actives d'ocupació i la supressió del decret de militarització vigent des de 1958".

El monarca, Mohamed VI, ha mantingut la mateixa equidistància que el seu pare va tenir en la revolta de 1958-1959, però des del govern s'han posat en contacte amb l'MPR per conèixer les seves demandes, i el maig passat es va destituir el governador provincial, afectat per un escàndol de corrupció. L'ordre del ministre de l'Interior justificava la necessitat de donar resposta a les manifestants.

No obstant això, la repressió continua sent la principal resposta del govern davant les protestes, com ho demostra la detenció de Nasser Zefzafi i d'altres cares visibles de la revolta a finals de maig o, tal com apunta en declaracions radiofòniques Youssef Oulay, el fet que en una ciutat de 60.000 habitants com Al-Hoceima "el desplegament d'antidisturbis ha arribat a ser de 25.000 policies i militars. Una demostració de força innecessària i desproporcionada davant de manifestacions pacífiques".

“És difícil que parlin sense por. La repressió va ser tan forta que no explicaven això als seus fills”

El documental *Rif 58-59, rompiendo el silencio*, de Tarik al Idrissi, recopila testimonis dels supervivents dels anys de plom al Marroc

Pablo Morán | Javier Bañuelos
@PABLO_MORAN | @JAVIBANUELOS

La serralada del Rif, que abraça la badia d'Alhucemas, encara silencia històries de guerra, capítols de forta repressió contra el germen de les primaveres àrabs al nord d'Àfrica, que van sobreviure als primers bombardejos amb armes químiques del món.

Abdelaziz, Fadma, Ahmed i moltes més veus van protagonitzar la revolta del Rif de 1958, les protestes i el posterior aixecament de les cabiles locals contra el centralisme marroquí que empobria i ignorava la regió després d'assolir la independència dels protectorats de França i Espanya.

Aquella sortida, trenta anys abans, també va ser traumàtica per l'alt nombre de soldats inexperts caiguts i per l'ús d'armes químiques com a resposta a la derrota. A la fi dels anys cinquanta, el drama es repeteix amb la dura repressió del Marroc independent per fer callar les cabiles que reclamaven ocupació i baixades d'impostos.

Tarik al Idrissi, un jove rifeny amb arrels a Espanya, ha pres la càmera i ha parlat amb homes i dones que van viure allò i que han restat en silenci perquè el que van viure va ser massa traumàtic.

Com és que t'has atrevit a tocar aquest tema tan delicat i dolorós de la història recent del teu poble?

La veritat és que forma part de la nostra història. Jo vaig començar estudiant el primer bombardeig amb armes químiques contra la població civil als anys vint a partir de la memòria oral perquè la nostra història rifenya no s'ha escrit i l'escoltem en la veu dels nostres avis i àvies. Per això vaig decidir donar-li un format físic. Vaig començar amb la guerra del Rif i es van obrir les portes per parlar de la repressió del 1958-1959. Era un tabú, però, en els últims anys, s'està vivint una espècie de justícia transicional i dona l'oportunitat a la gent de parlar del que ha passat abans.

T'ha costat trobar aquests protagonistes?

No és que sigui difícil trobar-los, però sí gent que pugui parlar sense tenir por.

Què demanaven els rifenys als anys 1958 i 1959?

El Rif va ser colonitzat per Espanya des de finals dels anys vint fins a finals dels cinquanta. El Marroc estava dividit i era un protectorat. Quan Espanya va sortir del Rif, va venir un govern centralista des de Rabat que va imposar temes d'administració i polítics amb els quals els rifenys no estaven d'acord.

Els rifenys estaven malament amb els espanyols, així que imagina't quan arriba Rabat amb més impostos, amb administradors per governar-los... Per això la gent va protestar.

El pacte de la vergonya entre Itàlia i Lìbia

Amb finançament de la Unió Europea, milícies líbies impedeixen l'arribada a Europa de persones migrants, que són empresonades en camps de detenció, amb denúncies d'abusos i violacions

Alba Sidera | @ALBASIDERA
ROMA

Les arribades de migrants a les costes d'Itàlia des del nord d'Àfrica han caigut en picat aquest estiu. A l'agost, van registrar-se'n un 82% menys que al mateix període de l'any passat. El Ministeri d'Afers Exteriors italià, cofoi, atribuïa la dràstica disminució al pacte que va signar amb el govern libi de Fayed Al-Serraj el passat mes de febrer per frenar el flux migratori des de l'excolònia italiana.

El que no explicava el govern italià és que les arribades han disminuït d'una manera tan dràstica no només perquè Itàlia hagi pactat amb el debil govern de Lìbia (un país en guerra), sinó amb potents milícies paramilitars que fins ara gestionaven el tràfic de persones. La notícia la va destapar l'agència estatunidenca Associated Press. Itàlia ho desmenteix: "El govern italià no fa tractes amb traficants", responen des del Ministeri d'Afers Exteriors. Però els portaveus de les milícies —anomenades Brigada Al-Ammu i Brigada 48— han desvelat la trampa. Sí que "col·laboren" amb Itàlia a canvi d'ajuts econòmics, però ho fan a través del govern libi. Serien una espècie de servei de seguretat d'Itàlia subcontractat a través del govern libi.

Així, des de fa mesos, la Marina Militar llibia intercepta al mar i retorna cap a terra milers de migrants que intenten arribar a Itàlia. I és que la col·laboració consisteix en això: finançar i ajudar els cossos militars i paramilitars llibis perquè cacin, fusells en mà, les barcasses al Mediterrani i duguin les migrants a presons on s'amunteguen en condicions inhumanes, i on els mals tractes i les tortures són habituals. Fins i tot el viceministre d'Exteriors italià, Mario Giro, ha definit aquelles presons com a "infern".

QUEIXA DE METGES SENSE FRONTERES

A Lìbia hi ha dotzenes de camps de detenció. Alguns són oficials, i els gestionen les milícies paramilitars

properes al govern. D'altres són secrets, i estan directament en mans de les bandes de traficants d'armes i drogues. Els clans que controlen la zona han descobert que mantenir les migrants empresonades els permet guanyar fins i tot més diners que cobrar-los per abandonar-les al mar a la seva sort.

Les persones tancades als camps llibis són tractades com mercaderies de les quals es pot treure profit. Bona part de les dones, i també alguns homes i criatures, són violades i després obligades a trucar a les seves famílies per exigir rescats per ser alliberades. Si les refugiades ja no arriben a Europa, és perquè se les manté segrestades a Lìbia.

Al setembre, l'ONG Metges Sense Fronteres (MSF) va enviar una carta oberta als mandataris de tots els països de la UE, així com a les institucions comunitàries, titulada "Els

La Marina Militar intercepta al mar i retorna a terra milers de migrants

govern europeus alimenten el negoci del patiment a Lìbia". En la missiva, MSF denuncia que la política migratòria europea consisteix a bloquejar les persones refugiades a Lìbia a qualsevol preu, i exigeix que les detencions arbitràries cessin immediatament.

"Encegat per l'objectiu de tenir les persones fora d'Europa, les polítiques i els finançaments europeus no fan més que alimentar un sistema criminal d'abusos", expliquen les signatàries de la carta, la doctora Joanne Liu, presidenta internacional de MSF, i Loris De Filippi, president de MSF a Itàlia. Per a MSF, "el sistema criminal de detenció

a Lìbia està podrit fins al moll de l'os" i no és més que "una pròspera empresa de segrest, tortura i extorsió".

"Som conscients de les condicions inacceptables, escandaloses i inhumanes que suporten alguns migrants a Lìbia. No som cecs i volem canviar la situació", ha dit la portaveu de la Comissió Europea, Catherine Ray, respondent a la carta de MSF. I assegura que la Comissió està creant un mecanisme per supervisar l'ús dels fons europeus emprats per ajudar la guàrdia costanera llibia.

Per la seva banda, el primer ministre, Paolo Gentiloni, respon que "l'emergència humanitària és una de les principals preocupacions d'Itàlia". I, presumint d'haver millorat les relacions amb el govern libi, sentència: "Espero tenir la possibilitat de demanar, i potser fins i tot obtenir de les autoritats líbies, condicions humanes que fins fa sis mesos ni tan sols somiàvem de demanar".

COM EN 'CAMPS DE CONCENTRACIÓ NAZIS'

Medu, una ONG italiana que presta atenció a les refugiades que han aconseguit escapar de l'horror libi, considera els centres de detenció d'aquell país "comparables als camps de concentració nazis". Segons aquesta organització, un 85% de les persones refugiades que han atès a Roma han patit tortures a les presons del país nord-africà. Per deixar constància d'aquest nefast episodi de la història europea, Medu recull els testimonis de les refugiades que han atès i que han sobreviscut a les tortures. Ho fan perquè "els mandataris europeus, i les futures generacions, no puguin dir que no ho sabien".

Entre les desenes de testimonis recollits hi ha el de l'M.K., jove de Bangladesh, que parla així de la seva estada

‘Foreign Body’: un relat magnètic sobre la migració

20-2-2017 - Berlín, 2017: La tunisiana Raja Amari teixeix, al voltant de la història d’una migrant clandestina, un estudi implacable sobre l’atracció dels cossos i els contorns de l’individu

Bénédicte Prot

CINEUROPA.ORG

El quart llargmetratge de la guionista i directora Raja Amari, que abans d’assistir a la Fémis (l’escola nacional de cinema de França) va estudiar dansa al Conservatori de Tunísia, obté la seva increïble força de l’atenció efusiva als moviments i de l’atracció dels cossos, seguint una dinàmica triangular semblant (fins i tot en els noms dels personatges) a la de la primera pel·lícula, *Red satin*, però aquesta vegada en el context de la immigració clandestina. Aquests dos camps d’exploració s’evocuen en el títol *Foreign Body*, i s’enllacen amb una coherència i una sensualitat extraordinàries.

Foreign Body, presentada al Festival de Berlín, comença brutalment amb un moviment d’expulsió –complementat amb una immersió. Veiem com les persones llançades al mar ascendeixen a la superfície preses del pànic i es dispersen silenciosament, deixant enrere algunes pertinences (un biberó, un passaport tunisià...), trossos de vides que vénen de lluny i que van a parar a les algues. La commoció per la manera com s’inicia la història, que segueix Samia (Sarrah Hannachi), una jove tunisiana que arriba clandestinament a Lió i que a poc a poc s’integrarà en aquest nou univers alhora que aconseguirà la seva llibertat, rondarà la pel·lícula fins al final, com un malson incessant, una barreja entre el trauma i l’amenaça.

No sabem com Samia arriba a Lió, però el que importa no és el viatge, sinó la seva incorporació –i la determinació que demostra i que es pot llegir en el seu bell rostre. El primer a obrir-li la porta és Imed (Salim Kechiouche), un noi seductor que la tracta amb la tendresa d’un germà gran abans de revelar, quan veu que mostra una mica el cos enmig d’un tòrrid ball, una possessivitat subconscient i pertorbadora. La jove, que evoluciona com l’aigua que flueix, no triga a

trobar un nou allotjament a casa d’una dona adinerada que acaba de perdre el seu marit (Hiam Abbass, també actriu a *Red satin*). Tot i tenir cognom francès, els orígens de Leila s’albiren de vegades, i posseeix una mirada particular que sembla amagar un secret. Sorgeix entre ambdues una relació sensible i fosca alhora, que es nodreix de les seves reticències i de la seva capacitat d’abandonament; una relació complexa i fluida, com un joc de miralls en què s’intercanvien els rols constantment i que també suggereix, completada per la figura de la mare que roman a Tunísia, quelcom molt bell sobre les dones àrabs: una distància –la mateixa que no tenen els homes de la pel·lícula, especialment el gran absent, el germà devot l’ombra del qual se sent durant tota la història–, una complicitat especial.

La triangulació del binomi femení d’Imed afegirà una càlida sensualitat i l’ambigüitat dels sentiments que circulen al llarg de la pel·lícula entre els personatges, lliurement, com si es tractés d’una cosa natural. A mesura que es desplega aquesta magnètica dansa, el mateix cos, al principi masegat i oprimat, s’allibera i segueix els desitjos sense crear més lligams que els emocionals i voluntaris, sense obligacions –ni tan sols una cega lleialtat familiar. Paral·lelament, el tema del vestuari, hàbilment brodat a l’interior de la trama, remet en primer lloc a la vestimenta que connota una posició social –per procedència o condició–, o aquell darrere del qual podem passar desapercebuts, per convertir-se més tard en el teixit que despulla després de les derrotes, l’estoig femení amb què vam jugar i que s’intercanvia, així com el petit fulard d’acolorida seda que passa de l’olor d’un coll a un altre, sense distinció de sexes, i que complementa l’epíleg amb les seves ondulacions melancòlicament evocadores i solitàries que ofereixen a l’espectador, profundament commocionat en cos i ànima, una última imatge superba on deixar que la ment continuï surant.

Embarcacions es dirigeixen a Itàlia / **Selena Ena**

en un camp de detenció llibi: “Els primers cinc dies vaig estar lligat de mans i peus, sense menjar. Després em van tenir un mes sencer a les fosques, em torturaven amb descàrregues elèctriques, amb cops, m’encanonaven el fusell a la boca dient-me que em matarien i quan plorava, reien”.

O el de l’I.S., un noi de 22 anys de Costa d’Ivori: “Els guàrdies, armats, eren violents i sense pietat. Disparaven

Al Mediterrani cada cop hi ha menys testimonis de les morts

indiscriminadament a les cel·les on estàvem amuntegats, i mataven gent a l’atzar, només per divertir-se i atemorir-nos”. I.S., com molts altres, relata haver patit tortures, violència sexual continuada, i haver presenciado violacions diàries de dones i criatures.

LA FORTALESA EUROPEA

Tot això s’ha dut a terme enmig d’una campanya de pressió contra les ONG de rescat al Mediterrani, una dinàmica en consonància amb l’enduriment de les polítiques securitàries de la UE en matèria fronterera. Al Mediterrani – principal ruta migratòria cap a Europa des del tancament de la dels Balcans el març del 2016– ho ha fet a través

de l’operació Tritó, en marxa des del novembre de 2014. L’operació prèvia, Mare Nostrum –elaborada i finançada per Itàlia–, era deficient, però tenia com a objectiu salvar vides. En canvi, l’operatiu actual de la UE té com a missió “protegir” la frontera d’Europa de les arribades de les persones migrants. Les seves patrulles participen, de tant en tant, en operacions de salvament, però només sota la condició que les persones rescatades siguin dutes exclusivament a ports italians. I el mateix val per la guàrdia costanera. Així doncs, al Mediterrani, les úniques embarcacions amb la missió de socórrer les persones migrants són les de les organitzacions humanitàries.

LES ONG FAN NOSA

A Itàlia, la campanya de desprestigi iniciada fa mesos contra les ONG de rescat és inaudita: se les ha acusat, sense fonament, d’afavorir les màfies, de servir d’efecte crida i de fer negoci amb els rescats. La croada anti-ONG ha estat impulsada pel Moviment 5 Estrelles, la xenòfoba Lliga Nord i els grups neofeixistes i d’ultradreta, que han estat molt actius a les xarxes.

Els mitjans afins van començar a difondre, amb to d’alarma, calúmnies contra les treballadores humanitàries. La bola es va fer gran i es va colar a l’agenda de la resta de mitjans. En un cert punt, fins i tot l’Església catòlica va intervenir per defensar les ONG.

L’executiu de Gentiloni, que governa amb el centredreta escindit del partit de Silvio Berlusconi i que només té oposició amb possibilitat d’arrabassar-li el poder a mà dreta, ha romàs passiu davant els atacs a les ONG. El clima hostil contra la tasca humanitària va

ser el marc ideal per presentar, el 14 de juliol, l’anomenat “codi de conducta per a ONG”.

Es tracta d’un controvertit conjunt de normes que regula la tasca de les organitzacions que operen al mar. El codi recull moltes de les pràctiques que –segons explica Mar Sabé, de ProActiva Open Arms– ja es duïen a terme fins ara, però que s’han posat per escrit per “projectar la imatge que fins ara no es feien les coses bé”. A més, inclou nous punts, com la prohibició de transferir les persones rescatades d’una nau a una altra, la qual cosa deixaria fora de joc les ONG que tenen embarcacions petites. O el punt el més espinós, la imposició de presència de cossos policials armats a bord de les naus de rescat. Unes obligacions que, segons Sabé, no s’haurien implementat ara per ara però que comporten una violació dels principis humanitaris fonamentals d’independència i imparcialitat i que ha fet que algunes ONG com Metges Sense Fronteres hagin decidit abandonar. Resisteixen ProActiva Open Arms, Sos Mediterranée, Sea Watch i Save the Children. Al Mediterrani, per tant, cada cop queden no només menys persones salvant persones, sinó també menys testimonis de les injustícies que s’hi cometien.

L’acord migratori italolibi preveia que les forces militars i paramilitars líbies fessin de mur per impedir que les refugiades poguessin arribar a Europa, però també retenir-los en condicions que respectessin la dignitat humana. Mentre les autoritats europees estudien com solucionar la situació, persones que fugen del terrorisme, les guerres i la fam continuaran sent empresonades per aquest motiu: per intentar salvar la vida. Això sí, lluny dels ulls europeus.

PER SABER-NE MÉS...

Líbia, dividida i armada

El país acaba pràcticament amb la presència d'Estat Islàmic, però s'hi mantenen vigents els conflictes sorgits de la transició post-Gaddafi. Els líders de Tubruq i Trípoli es consideren els governants legítims

Marc Almodóvar | @EGIPTEBARRICADA
EL CAIRE

Fayez al-Serraj, des de Trípoli, controla el govern promogut per la comunitat internacional

Mentrestant, el general Haftar reté el territori est del país, amb capital a Tubruk

El 19 de setembre de 2016, els quioscos es des- pertaven amb un d'aquells titulars que fan fressa als mitjans. "La policia tem que Estat Islàmic utilitzi Líbia per 'atacar Al-Àndalus'", encapçalava El Mundo a la portada. L'acompanyava un editorial que afirmava que el terrorisme islàmic era l'amenaça més gran per a Europa i un article que destacava que, "arran de les bones perspectives [d'Estat Islàmic] de consolidar-se a la regió", l'enclavament islamista a Líbia suposava una "plataforma per a la conquesta d'Al-Àndalus (Estat espanyol) i Europa".

Mentre a Madrid les tintes de les impremtes feien la seva feina, a Sirte, el principal i -de fet- darrer bastió d'Estat Islàmic (EI) al nord d'Àfrica, s'hi lliurava un nou capítol de la batalla entre la coalició de forces del Govern d'Acord Nacional -amb suport de l'exèrcit dels Estats Units i del Regne Unit- i els gihadistes. Aquell dia, les forces islamistes, ja molt arraconades, van perdre un hospital, una escola, la gran mesquita de Sirte i diversos tallers on es fabricaven explosius. Pocs dies abans, un bon grapat de presoners havien estat alliberats, inclosos una parella de doctors nord-coreans segrestats durant setze mesos per les forces lleials a Abu Bakr al-Baghdadi.

Es reprenia, així, l'ofensiva Al-Bunyan al-Marsous després de l'aturada per les festes de l'Eid -festa del sacrifici-, una acció que posava contra les cordes la presència d'Estat Islàmic (EI) a Líbia i que es donaria per culminada a principis de desembre. Així doncs, EI ja no és un problema a Líbia. Tanmateix, els conflictes sorgits durant la transició post-Gaddafi, lluny de resoldre's, semblen més vius que mai. El país continua dividit entre dues autoritats enfrontades, mentre un ventall de faccions armades s'estén pel territori. Malgrat

l'evolució política dels diversos grups, Líbia segueix dividida entre una autoritat més militar que política a l'est i una altra més política que militar a l'oest.

Les perspectives de restablir la pau i l'estabilitat encara semblen lluny. Per una banda, Fayez al-Serraj, des de Trípoli, intenta controlar el feble govern d'unitat promogut per l'anomenada comunitat internacional ara fa un any. Per l'altra, a l'est del país, la figura del polèmic general Khalifa Haftar, que encapçala l'Exèrcit Nacional libi des de 2014 i per ara rebutja atorgar legitimitat a l'executiu de Trípoli, cada cop es troba més consolidada. La branca política del seu moviment està representada pel govern de Saleh Issa, amb seu a Tubruq.

A principis de 2017, estava prevista una trobada entre les dues parts a Alger per acostar posicions i intentar formar un govern d'unitat. Però Haftar, que assegura que controla el 80% del territori, es nega a participar-hi al·legant que el país està en guerra i "no és el temps de la política" i assegura que les converses tindran lloc un cop hagin exterminat els extremistes, "no abans".

GOVERN SENSE SUPORTS

Tot just fa un any, al Marroc, sota l'impuls de les Nacions Unides, s'anunciava la creació del govern d'unitat encapçalat per al-Serraj, que pretenia acabar amb la divisió del país. L'acord, apadrinat per l'anomenada comunitat internacional, sobretot pels Estats Units i el Regne Unit, va aixecar nombroses suspicàcies en descobrir-se que el seu principal valedor, l'espanyol Bernardino León, havia estat negociant paral·lelament un suculent contracte de feina amb els Emirats Àrabs, socis d'una de les contraparts. La proposta no va seduir cap dels dos parlaments que aleshores es trobaven en funcionament, a Tubruq i Trípoli, i el govern es va veure forçat a arribar per mar a la seva capital després que les milícies opositores a Trípoli bloqueguessin l'espai aeri. El govern d'al-Serraj va trigar quatre mesos a arribar a Lí-

Escamot d'una milícia líbia amb el Mediterrani al fons

Malgrat haver derrotat Estat Islàmic, els líders Fayeza Serraj (foto) i Khalifa Haftar es disputen la legitimitat del govern

bia. L'oposició a la proposta internacional, sobretot per part de les milícies armades, ha dificultat les tasques d'aquest govern, que l'octubre passat va viure un intent de cop d'estat que exigia el retorn del govern de Tubruq. Un dels objectius principals que perseguia la comunitat internacional amb la creació del govern d'unitat era frenar una possible expansió d'Estat Islàmic.

Amb aquesta finalitat i amb el suport de la marina i les forces aèries dels Estats Units i també de tropes de l'exèrcit britànic, va llançar l'operació Al-Bunyan al-Marsous, que ha reduït la presència de la insurgència islamista a Líbia. L'altra obsessió de les potències occidentals continua sent el control migratori. Més enllà de l'avenç militar sobre Sirte, el govern d'unitat ha estat incapaç d'aportar estabilitat política a un país fraccionat des de la caiguda de Gaddafi.

El 2017 va començar amb la dimissió de Moussa Koni, vicepresident del consell de presidència, i d'altres membres del govern. Koni demanava perdó per "haver fallat en aquesta missió" i per "tot el que havia succeït el darrer any". Mentrestant, els sectors crítics amb el govern asseguren que al-Serraj és un ostatge de les milícies de Trípoli, que governa el país ocasionalment des d'una base naval a la capital i que prefereix fer les reunions a l'estranger. En definitiva, es tracta d'una nova mostra de la feblesa d'un govern que s'ha mostrat incapaç de controlar fins i tot la seva pròpia regió.

EL GENERAL, FORT

Es per això que el general Haftar se sent fort. Ell ha estat l'únic capaç de garantir el control dels ports petrolers de Ras Lanuf, Brega i Sidra, després de recuperar-los del control de les milícies afiliades a la xarxa d'Al-Qaida. Aquestes conquestes militars van permetre que Líbia tornés a produir 600.000 barrils de cru diaris el mes de desembre i podrien comportar un augment del 50% de la producció en només tres mesos. Malgrat tot, els números encara són lluny dels 1,6 milions de barrils de 2011, previs al conflicte armat. A mitjan novembre, Haftar va anunciar el control sobre la segona ciutat del país, Bengasi.

Aquest militar veterà va ser membre del moviment que va portar Gaddafi al poder el 1969, però el 1987 va ser traït pel dictador libi durant la guerra del Txad i, posteriorment, va ser entrenat per la CIA als Estats Units. El 2014, va guanyar poder després de derrocar, en un segon intent, el parlament de majoria islamista sorgit de les urnes. També va dirigir el moviment Karama per posar fi a la presència de forces islamistes

al país. Seguint clarament el camí del general Al-Sissi a Egipte, Haftar ha rebut el suport tant del dictador egipci com dels Emirats Àrabs Units.

A finals de novembre, es va fer evident, també, el suport rus al militar, després que aquest visités el ministre d'Afers Exteriors, Serguei Lavrov, a Moscou. La trobada va fer palesa la voluntat russa de trencar el setge armamentístic imposat per la Unió Europea i les Nacions Unides al general per no haver reconegut el govern d'al-Serraj. A més, malgrat l'embargament, l'estiu passat, una investigació periodística de Middle East Eye va posar en relleu la coordinació militar de les forces de Haftar amb membres de, com a mínim, les forces armades franceses. El juliol, les milícies islamistes van tombar un avió que presumptament era de les forces de Haftar, però que va resultar comptar amb tripulació dels serveis secrets francesos. Després de l'incident, París ha estat acusada de jugar un doble joc en el conflicte, donant suport polític a al-Serraj, però assistint militarment Haftar. Una posició fortament criticada en una Unió Europea partidària del bloqueig del cabdill militar.

Haftar es nega a reconèixer la legitimitat del govern imposat per les Nacions Unides i exigeix posar fi a les milícies com a punt de partida per negociar. Afirmar que Líbia no està preparada per a "democràcies i eleccions" i que el que cal primer és aniquilar els grups armats de caràcter islamista. L'autoritat del general se suposa exclusivament militar, però precisament la seva hipotètica inclusió com a ministre de defensa o, fins i tot, com a cap de govern ha estat un dels epicentres de l'irresolt conflicte de poder al país.

En aquest escenari, comencen a treure el cap els nostàlgics del gaddafisme. El desembre passat, un grup d'autoproclamats seguidors del cap d'Estat deposat van segrestar un avió amb armes falses i van obligar-lo a aterrar a Malta. Els segrestadors van sol·licitar asil polític al país i van anunciar la creació d'un partit polític gaddafista. A la regió meridional de Fezzan, el gaddafista Ali Kana va anunciar la creació d'un exèrcit no alineat amb Trípoli ni amb Tubruq, mentre arreu del país i a l'estranger sembla que augmenta el nombre de partidaris del president deposat, que parlen de cop d'estat de l'OTAN contra la república líbia. Fins i tot, d'acord amb unes filtracions de correus electrònics de Wikileaks, en cercles diplomàtics britànics i estatunidencs, guanya pes la figura de Seif Al-Islam, fill de Gaddafi, com a figura moderada que podria ser clau per a la transició.

Les conquestes militars van permetre tornar a produir 600.000 barrils de cru diaris a finals de 2016

PER SABER-NE MÉS...

Turquia dispara amb armament 'marca Espanya'

Empreses espanyoles com Indra, amb seu a Barcelona, obtenen contractes lucratiu per a l'exportació de tecnologia militar a Turquia, malgrat les vulneracions de drets humans comeses en aquest país

Tancs turcs a la frontera amb Síria

Guille Larios | @LA_DIRECTA
BARCELONA

Corria l'any 2006 quan el president del govern espanyol José Luis Rodríguez Zapatero i el llavors primer ministre turc Recep Tayyip Erdogan van copatrocinar una iniciativa de diplomàcia preventiva destinada a reduir les tensions entre Occident i el món islàmic i lluitar contra el terrorisme internacional per altres vies que no fossin la militar.

L'Aliança de Civilitzacions naixia amb el suport de les Nacions Unides i l'interès i l'aprovació de la majoria de potències (militars) mundials. Aquesta bona sintonia també es va reflectir en un increment dels fluxos de comerç bilateral entre els dos països impulsors de l'aliança, que es van duplicar durant el període comprès entre 2002 i 2008. Turquia va esdevenir el tercer soci comercial més important de l'Estat espanyol i el tercer importador d'armes espanyoles, per darrere de Tailàndia i els Estats Units. Durant la dècada dels noranta i principis dels dos mil, l'Estat espanyol subministrava a Turquia avions de transport militar mitjançant l'empresa Construcciones Aeronáuticas (CASA), fragates militars F-100 a través de Bazán (Navantia), equipament d'artilleria provinent de Santa Bárbara Sistemas i material de guerra electrònica d'Indra.

Des d'aleshores, les veus que qüestionen les exportacions de material militar cap a Turquia han anat creixent. El motiu principal és la vulneració dels drets humans perpetrada per l'Estat turc a l'interior del país, tant en la repressió contra la dissidència i el moviment kurd com en les sospites fonamentades que, des de Turquia, s'estaria protegint, entrenant i donant

suport logístic i militar a grups gihadistes involucrats en la guerra de Síria.

MASSACRES FRONTERES ENDINS

Des de 1984, any de l'alçament armat del PKK, el govern d'Ankara ha activat ofensives militars contra la guerrilla i la seva base social, en un conflicte cronicat que ha deixat més de 45.000 morts. La darrera operació turca es va produir l'any 2015 rere un alto el foc de gairebé dos anys, i la declaració d'autonomia i autodefensa dels rebels kurds de Turquia que volien reproduir a Bakur (Kurdistan turc) el model de Rojava (Kurdistan sirí). L'exèrcit turc va atacar amb brutalitat ciutats del sud-est del país com Cizre o Diyarbakir, a l'hora que va penetrar militarment en els cantons autònoms kurds d'Efrin i Kobane, al nord de Síria, per a establir una franja de 90 quilòmetres "lliure de milícies kurdes" al llarg d'ambdues fronteres.

Durant aquest període, nombrosos testimonis i informes de les Nacions Unides denunciaven les vulneracions comeses per les forces de seguretat turques en operatius al Kurdistan turc. L'informe denunciava desaparicions, tortures, violacions de dones, el desplaçament forçat de més de 355.000 persones, tocs de queda i l'expropiació de cases i patrimoni de localitats kurdes totalment arrasades com Nusaybin i Sur.

Segons el document, durant el període comprès entre el juliol de 2015 i el desembre de 2016, les operacions militars a la zona han deixat 2.000 persones mortes -800 membres de les forces de seguretat turques i 1.200 suposades militants del PKK, segons el govern turc. El partit pro kurd HDP va denunciar que entre 300 i 700 d'aquestes "militants" mortes eren, en realitat, civils.

L'alt comissionat per als drets humans de l'ONU, Zeid Ra'ad al-Husseini, va criticar la manca d'implicació del govern d'Ankara a l'hora d'estudiar els fets, "ja que no ha obert cap investigació formal ni ha aclarit les responsabilitats de les accions militars turques comeses en aquest període". "Cada país fa el que creu que ha de fer en la lluita contra el terrorisme", va defensar el portaveu de la presidència de la República, Ibrahim Kalim.

ESCALADA MILITAR, ESCALADA DE NEGOCI

Com en tot bon moviment d'oportunisme geopolític i econòmic, l'escalada militarista a la regió ha anat empaïllada, els darrers anys, amb un augment de les exportacions d'armament cap a Turquia per part de diferents països de la Unió Europea, inclòs l'Estat espanyol.

El govern de Mariano Rajoy manté bones relacions polítiques i econòmiques amb Turquia, amb un comerç bilateral que va superar els 10.000 milions d'euros el 2016. De retruc, coincidint amb les ofensives militars turques a les regions kurdes, la presència d'armament "marca Espanya" al país s'ha consolidat. Segons dades del Centre Delàs d'Estudis per la Pau, l'any 2015 l'Estat espanyol es va situar com el sisè subministrador mundial d'armes a Turquia, principalment a través d'aeronaus militars, armes curtes i munició, bombes, coets i míssils, bucs de guerra i components electrònics i de software.

El principal agent comercial en les negociacions i les vendes d'armament espanyol a l'estranger ha estat l'exministre de defensa espanyol Pedro Morenés, qui anys enrere havia ocupat càrrecs directius en empreses d'armament com Instalaza, fabricant de material militar d'infanteria i de les il·legalitzades bombes de

Un informe de l'ONU denuncia tortures, violacions i desplaçaments forçats perpetrats pel govern d'Erdogan

dispersió. En el cas turc, el ministre va mantenir reunions amb el seu homòleg Ismet Yilmaz per negociar la venda de fragates militars, entre elles la del buc amfibi Juan Carlos I, amb un disseny que es va adjudicar Navantia per 140 milions d'euros i que es va començar a construir el mes de gener passat a Turquia.

Un cas destacat va ser el que va destapar l'any 2015 el diari turc Cumhuriyet, que avui dia té tots els càrrecs directius empresonats per espionatge. El rotatiu hauria provat que Maxam Anadolu, filial turca de la multinacional armamentística espanyola Maxam, va expedir un comboi d'explosius cap a Síria. La destinació final oficial era Jordània, però es tractava d'una ruta gairebé impossible d'acabar amb èxit, ja que passava per zones amb presència de milícies gihadistes. Una part del carregament va desaparèixer en el tram que hi ha entre la fàbrica turca i la frontera. Segons les investigacions de ViceNews, la compra es va facturar a través d'una empresa fantasma a Jordània.

Les vendes a Turquia s'emmarquen en una campanya expansionista del comerç internacional d'armes iniciada l'any 2011, que situen l'Estat espanyol al capdavant del rànquing mundial d'exportadores, segons l'informe SIPRI 2015. El Centre Delàs assegura que un 24% d'aquestes exportacions han tingut com a destí països involucrats en el conflicte de l'Orient Mitjà.

'CIBERARMAMENT' ESPANYOL A TURQUIA

Indra Sistemas, el gegant espanyol especialitzat en electrònica i tecnologies per a seguretat i defensa, opera en un impressionant edifici de vidre situat al districte tecnològic barceloní del 22@. Fa anys que Indra té negocis importants a Turquia -molts d'ells amb finalitats militars- i ja disposa de dues filials al país. Alts càrrecs d'aquesta empresa han estat Josep Pujol Ferrusola o l'actual director de la filial a Catalunya, Manuel Brufau, germà d'Antoni Brufau, president de Repsol, empresa amb vincles accionaris importants amb La Caixa.

El mes de març de 2016, Indra es va adjudicar un contracte de 38,5 milions d'euros per renovar i ampliar la xarxa de vigilància de l'espai aeri turc. Indra també va guanyar el concurs convocat pel Ministeri de Defensa turc per a la provisió d'un laboratori mòbil preparat per dur a terme una identificació analítica d'amenaces nuclears-radiològiques, biològiques i químiques. I es

va erigir com a contractista per a la construcció de dos centres de formació de pilotatge turcs a Ankara i Istanbul mitjançant els simuladors hiperreals de vol dels helicòpters militars SeaHawk i BlackHawk.

A la Península, l'empresa controla el 80% de la Sociedad Española de Misiles, una societat que va ser dirigida per l'exministre Pedro Morenés fins a l'any 2011. "El volum de vendes d'Indra ha crescut de manera exponencial des del seu naixement gràcies al proteccionisme de l'Estat i els convenis com a subministrador de la majoria de noves tecnologies en electrònica a empreses del sector militar", escrivia l'investigador en pau i desarmament Pere Ortega a la revista *Papeles*. I afegia: "Com altres grans empreses de l'oligopoli d'indústries militars d'Espanya (Airbus Defence & Space o Navantia), Indra rep múltiples ajudes i subvencions del Ministeri d'Indústria i de les administracions autonòmiques on es localitzen les seves factories".

Recentment, l'empresa va anunciar que havia guanyat el concurs per a la instal·lació de sistemes de control i vigilància, de control fronterer marítim i de control de la frontera turcobúlgara. Hi té experiència: Indra és la principal contractista de les tanques de Ceuta i Melilla. Segons Jordi Calvo, coordinador i investigador del Centre Delàs: "El creixement de negoci d'Indra també es deu al fet que s'ha beneficiat de l'adjudicació de contractes per militaritzar les fronteres europees. Indra forma part de l'European Organization for Security -un dels grups de pressió i influència en la configuració de polítiques de seguretat i defensa de la UE-, on transfeix la idea que s'ha de respondre als moviments migratoris amb urgència i contundència".

Encara que Turquia sigui membre de l'OTAN, Calvo defensa que "s'aturin les exportacions d'armament cap al país, ja que estan alimentant altres grups i conflictes a la zona". Tot i això, la línia del govern espanyol segueix la posició expressada per Morenés fa uns anys, quan va defensar la venda d'armament a països que no compleixen amb la legalitat espanyola -que prohibeix explícitament l'exportació d'armes a estats on es puguin utilitzar per a la repressió interna o la violació dels drets humans: "Res no és perfecte en política o al món, però, si almenys es tendeix a millorar les coses, és bastant admissible i lícit mantenir contactes en l'àmbit polític i comercial".

Una filial de l'armamentística espanyola Maxam hauria expedit un comboi d'explosius cap a Síria

Pintades a la seu d'Indra de Barcelona en el segon aniversari de la matança del Tarajal

Contractes d'Indra a Turquia

- Implantació de sistemes de **telegestió de comptadors** de la companyia elèctrica SEDAS
- Vigilància de l'**espai aeri** turc
- Planificació i control de 12.000 km de la **xarxa de ferrocarrils** estatals
- Control i vigilància a la **frontera turcobúlgara**
- Control **fronterer marítim**
- Provisió d'un **laboratori mòbil** per identificar amenaces nuclears-radiològiques, biològiques i químiques (NRBQ)
- Dos centres de **formació de pilotatge** amb simuladors hiperreals de vol d'helicòpters militars 'BlackHawk' i 'SeaHawk'

PER SABER-NE MÉS...

Els crims silenciats de l'Aràbia Saudita

La intervenció militar al Iemen, duta a terme per una coalició multinacional liderada per Riad, acumula denúncies de vulneració dels drets humans. Malgrat tot, les potències occidentals continuen venent armes al regne dels Saud

Abel Riu | @ABELICC
BARCELONA

El 24 de març de 2015, s'iniciava una de les campanyes de bombardejos massius sobre un territori més intensos de l'última dècada. Liderant una coalició d'una desena de països de majoria sunnita –majoritàriament àrabs–, l'Aràbia Saudita va posar en marxa una intervenció militar a gran escala en el context de la guerra civil del Iemen. L'atac donava suport al president Abd Rabbuh Mansur Hadi, davant el risc que les milícies houthis –d'adscripció xiïta zaidita, considerades com un *proxy* de l'Iran– i les forces lleials a l'expresident Ali Abdul·lah Saleh consolidessin el seu control sobre tot l'oest i el centre del Iemen. Perquè aquest país és un territori estratègic de la península Aràbiga com a porta del mar Roig i com a sortida alternativa d'exportacions de petroli al golf Pèrsic. La coalició va llançar un contingent d'almenys 200 avions de combat i 160.000 soldats.

MILERS DE VÍCTIMES CIVILS

Més de dos anys d'ençà de l'inici dels bombardejos, la porció de terra controlada per les forces houthis s'ha reduït al voltant d'un 10%. Des del punt de vista humanitari, però, la intervenció de la coalició liderada pels saudites ha provocat un desastre sense pal·liatius. Segons les Nacions Unides, fins al març d'enguany s'havia confirmat la mort d'almenys 16.200 persones i 50.000 havien resultat ferides com a conseqüència de la intervenció militar estrangera. D'aquestes, 10.000 mortes i 40.000 ferides corresponen a població civil. La xifra d'infants morts o ferits com a conseqüència del conflicte hauria assolit els 4.000, segons dades de Save the Children.

La campanya de bombardejos massius no ha distingit entre objectius civils i militars. El 28 de setembre de 2015, a la localitat d'Al-Wahjah, un atac aeri va acabar amb la vida de 131 persones que assistien a un casament; la nit del 20 de juliol del mateix any, un altre atac va sega la vida de 120 civils a Mokka; l'octubre de 2016, un altre bombardeig aeri, en aquest cas sobre un funeral, va acabar amb la vida de 200 persones i en va ferir 500.

El balanç provisional també inclou la destrucció de més de 100.000 llars, 23 universitats i 4 museus nacionals, així com l'afectació de desenes de mercats i fàbriques. L'alt comissionat per als drets humans de l'ONU ha denunciat nombroses violacions del dret internacional humanitari per part dels saudites i els seus aliats, que també han comès múltiples crims de guerra. Aquestes vulneracions inclouen atacs massius sobre àrees residencials i infraestructures civils, l'ús de mines i bombes de dispersió, atacs amb drons contra civils, etc. Més de 274 hospitals o centres mèdics i 1.600 escoles han estat totalment o parcialment destruïts pels bombardejos, i han deixat uns dos milions d'infants sense possibilitat d'escolarització. En paral·lel, cada vegada hi ha més evidències que el regne dels Saud ha bombardejat de manera sistemàtica múltiples granges i la poca infraestructura agrícola que encara funciona, buscant de manera deliberada empitjorar les –ja de per si– desesperades condicions de la població local

Un milicià davant d'un edifici danyat per les bombes
/ Yahya Arhab

en aquell país. Carreteres, centrals de subministrament d'aigua i electricitat i altres infraestructures també han estat greument afectades pels bombardejos.

Els bombardejos en àrees residencials han provocat un èxode massiu de civils cap a altres zones, fet que ha generat una situació de caos absolut en un dels països més pobres del món àrab i amb un dels índexs de desenvolupament humà més baixos del planeta. Més de 3 milions de persones han hagut d'abandonar les seves cases i més del 80% dels 21 milions d'habitants del país necessita ajuda humanitària, incloent-hi 2 milions d'infants en risc de malnutrició. Aquesta situació d'insalubritat va provocar que el juny de 2017 es donés un brot de còlera al país, el qual –fins al moment– ha afectat 740.000 persones i ha segat la vida de 2.100.

El bloqueig terrestre, naval i aeri que la coalició ha imposat al Iemen des de l'inici de la intervenció només ha empitjorat la desesperada situació d'emergència humanitària del país. Riad i els seus aliats semblen disposats a esborrar tot rastre de civilització a la part del país controlada pels grups insurgents houthis. Però això no sembla inquietar els governs de les potències occidentals, que s'han abstingut de criticar les violacions flagrants del dret humanitari comeses per la monarquia saudita i els seus aliats.

EL NEGOCI DE LA GUERRA

Res no és casual i, darrere d'aquest silenci, s'amaga la implicació i la responsabilitat –tant directa com indirecta– d'alguns països membres de l'OTAN en l'operació militar al Iemen. Els Estats Units, el Regne Unit i l'Estat espanyol són els principals proveïdors d'armes de l'Aràbia Saudita i d'altres països del golf Pèrsic involucrats en els atacs.

El 80% de la població necessita ajuda humanitària i 2,5 milions han deixat les seves llars

En línia amb el seu fortíssim increment de la despesa en defensa, durant els últims anys Riad ha multiplicat les adquisicions d'armes a l'exterior, s'ha convertit en el segon importador d'armes mundial en el quinquenni 2012-2016 i ha arribat a copar ni més ni menys que el 8,2% de les compres mundials d'armament, només per darrere de l'Índia. La tendència alcista és tal, que durant els darrers dos anys (2015 i 2016) Riad ja ha superat l'Índia com a principal importador d'armes del planeta. Aquests dos països, juntament amb la Xina, són els que més armament han importat durant els darrers quinze anys a escala mundial. Durant aquest període, els Estats Units van ser el principal proveïdor d'armes dels saudites, amb un 52% del total de les importacions. El 2010, l'administració d'Obama va acordar la venda d'armes estatunidenques a l'Aràbia Saudita per un valor de 60.000 milions d'euros fins a 2025-2030. El mes de novembre de 2015, just tres dies després dels atemptats d'Estat Islàmic a París, el Departament d'Estat dels Estats Units va anunciar la venda de 22.000 bombes a Riad per un valor de 1.290 milions més.

Durant aquest període, l'Estat espanyol ha estat el seu tercer principal proveïdor (4,2% del total de les importacions saudites). Actualment està a punt de tancar la venda de cinc corbetes Avante 2200 –que es podrien utilitzar per estrènyer el bloqueig naval al qual està sotmès el Iemen– a la flota saudita. Juntament amb altres països de la Unió Europea, també està negociant l'exportació de 48 noves unitats d'avions Eurofighter Typhoon, un altre dels motius que expliquen l'absència de crítiques als saudites per part de la majoria de governs europeus.

De totes les compres d'armament fetes per l'Aràbia Saudita a països europeus durant l'última dècada, destaca la venda, el 2013, de 2.400 bombes guiades Paveway per part del Regne Unit (segon principal subministrador d'armament dels saudites, amb el 27% del total entre 2012 i 2016), que podrien ser les causants de moltes de les morts civils al Iemen. També participen activament en els bombardejos 72 caces Eurofighter Typhoon comprats l'any 2007. Aquest avió, orgull de la indústria militar aeronàutica europea, està fabricat per un consorci participat pel Regne Unit, l'Estat espanyol, Itàlia i Alemanya.

Tenint en compte les dades, es podria dir que Riad té alguns governs occidentals literalment agafats per les armes. Aquest fet recorda que, més enllà dels dis-

curso, una de les principals màximes de la política exterior és que "amb els negocis no s'hi juga". I amb els de la indústria militar, encara menys.

La implicació occidental amb la intervenció militar sobre el Iemen, però, no es limita al subministrament d'armament. Els Estats Units proporcionen suport logístic a la coalició, així com intel·ligència i informació sobre objectius a bombardejar i sobre danys produïts pels impactes. Per la seva banda, el Ministeri d'Exteriors saudita ha confirmat la presència d'oficials britànics i d'altres països als centres de control on es determinen els objectius a bombardejar, on desenvolupen tasques d'assessorament.

L'Estat espanyol, França o el Regne Unit, que han signat i ratificat el Tractat de Comerç d'Armes, tenen explícitament prohibida l'autorització de venda d'armament a qualsevol país que estigui duent a terme atacs contra civils o infraestructura civil o que estigui incorrent en altres violacions del dret humanitari. Organitzacions com Human Rights Watch ho han denunciat en reiterades ocasions i també critiquen que el Consell de Seguretat de les Nacions Unides hagi focalitzat totes les seves condemnes contra els houthis. Mentre s'apliquen sancions contra aquesta milícia i els seus líders, es manté un silenci sospitosos en relació amb les forces saudites i els seus aliats, malgrat les múltiples evidències existents pel que fa a l'ús de bombes de dispersió.

L'avançament de les forces houthis al Iemen de principis de 2015 ha estat aprofitat per Riad com una ocasió immillorable per utilitzar les seves noves joguines bèl·liques de fabricació occidental. També ha suposat que les seves forces armades entrin en situació de combat real i protagonitzin la mobilització militar més gran del país des de fa dècades. Es tracta d'una oportunitat molt útil per mostrar múscul i millorar la seva capacitat operativa de cara a un hipotètic –i mai descartable– conflicte amb el seu arxienemic regional: l'Iran dels aiatol·làs. En aquest context, els equilibris geopolítics de la zona i el poder dels Saud li permeten utilitzar tota la cruessa i la violència que consideri necessària contra els houthis. I això és el que està fent, amb armes, suports i silencis fabricats a Occident.

Efectes d'un atac
aeri del grup de
països que donen
suport al president
/ Y. A.

El novembre de
2015 els Estats
Units van anunciar
la venda de 22.000
bombes a Riad

COM ARRIBAR-HI

RENFE
Sant Feliu de Llobregat
LÍNIES R1 I R4

CONSULTA AQUÍ ELS HORARIS:
www.renfe.com

TRAMBAIX
Sant Feliu - Consell Comarcal
LÍNIA T3

CONSULTA AQUÍ ELS HORARIS:
www.tram.cat

BUS
Hi ha vuit línies
de Soler i Sauret

CONSULTA AQUÍ ELS HORARIS:
www.solerisauret.com

NITBUS
LÍNIA N12
CADA NIT DE 22 h A 5 h
CONSULTA AQUÍ ELS HORARIS:
www.emt-amb.com

ENTRADES I ABONAMENTS

Dijous 2 de novembre (INAUGURACIÓ): **GRATUÏT**

Preu de cada sessió: **4 €**

Socis de CineBaix: **GRATUÏT** (AMB L'ACREDITACIÓ CORRESPONENT)

Abonament de 6 sessions: **15 €**

Tu tries si vols veure 6 pel·lícules o compartir-les amb algú

Abonament de tota la Mostra: **25 €**

Personal i intransferible (sempre acompanyat del DNI). Vàlid per a TOTES les sessions de la Mostra 2017.

VENDA D'ABONAMENTS:

També podeu reservar-los enviant un correu a cinebaix@cinebaix.com

VENDA D'ENTRADES:

Per internet a través de la plataforma Entradium

36 pel·lícules
17 estrenes a Catalunya
de 33 països
en 11 dies

2-12 NOV 2017
Sant Feliu de Llobregat

ORGANITZACIÓ:

MEMBRE DE LES XARXES CINEARTE I CICAÉ:

CINEARTE
RED DE CINES INDEPENDIENTES

AMB EL SUPORT DE:

MITJANS DE COMUNICACIÓ:

Directa

fet@santfeliu
cooperativa de comunicació - santfeliu

CRÍTIC

EN CONVENI AMB:

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

AMB EL PATROCINI DE:

Associació Cinebaix

- Som un cinema associatiu sense ànim de lucre.
- Treballem des del voluntariat i l'autogestió per oferir-te: cinema, òperes i ballets, cinefòrums, la Mostra de CineBaix, sessions per a centres educatius, Cicle de cinema infantil...
- Utilitzem serveis financers ètics i solidaris.
- Oferim productes de comerç just, ecològics, alternatius i de proximitat.

AJUDA'NS A CONTINUAR
FES-TE'N SOCI